Gemeente Assen

Wijkaanpak Noorderpark
Wijkanalyse

In opdracht van gemeente Assen –2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
1.1 Wijkaanpak 3
1.2 Partners 3

2. SWOT 4

3. De wijk Noorderpark 7
3.1 Wijk met veel woningen 7
3.2 Inwoners 8

4. Sociale leefomgeving 9
4.1 Voorzieningen 9
4.2 Gezondheid 10
4.3 Sociaaleconomische problemen 10
4.4 Veiligheid en Overlast 12

5. Ontmoeten en binding 13
5.1 Gemeenschapszin 13
5.2 Kansen 13
5.3 Zorg 13

6. Fysieke leefomgeving 14
6.1 Wonen 14
6.2 Openbare ruimte 14
6.3 Verkeer en mobiliteit 16
6.4 Huidige en/of geplande ruimtelijke projecten 18
6.5 Ruimtelijke knelpunten 19

7. Energietransitie, duurzaamheid & klimaat 20
7.1 Energietransitie 20
7.2 Duurzaamheid 20
7.3 Klimaatadaptatie 21

Bijlage 1: Risiconiveau schulden Noorderpark

Colofon
Foto's zijn van de gemeente Assen, tenzij anders vermeld.

1. Inleiding

1.1 Wijkaanpak

Deze wijkanalyse maakt deel uit van de wijkaanpak Noorderpark. Hierbij werken de gemeente Assen, woningcorporatie Actium, welzijnsorganisatie Vaart Welzijn en andere partners samen om de wijk te verbeteren en de inwoners te ondersteunen. In de analyse kijken we naar de sterke en zwakke punten van Noorderpark, de kansen en de aandachtspunten.

Hoe kwam deze wijkanalyse tot stand?

De wijkanalyse is ontstaan na bijeenkomsten met wijkprofessionals van Mijn Buurt Assen, netwerkpartners en adviseurs en (beleids)medewerkers van onder meer de gemeente Assen, Actium, Vaart Welzijn en de GGD. We hebben de wijk besproken op basis van vier thema's:

- Sociale leefomgeving: voorzieningen, gezondheid, financiën, onderwijs, veiligheid en overlast.
- Fysieke leefomgeving: woningen en de openbare ruimte.
- Meedoen: betrokkenheid en participatie van inwoners.
- Energie, duurzaamheid & klimaat: verduurzaming en oplossingen voor het klimaat.

Quickscan

In juni en juli 2024 voerden we een quickscan uit om te bepalen welke wijken de meeste aandacht nodig hebben. Noorderpark scoorde het hoogst op urgentie, prioriteit en potentie. Dit betekent dat er in de wijk meerdere problemen tegelijkertijd spelen, zowel op sociaal als fysiek vlak. De data uit het wijkbeeld bevestigen dat.

Prioriteit

Vanwege de fysieke en sociale opgaven is Noorderpark aangewezen als één van de prioriteitswijken. Tijdens de gesprekken met (wijk)professionals werd Noorderpark de meest genoemde wijk om mee aan de slag te gaan. Er is dus behoefte en energie om met de wijkaanpak in de wijk aan de slag te gaan.

Integrale wijkaanpak

Noorderpark heeft te maken met verschillende uitdagingen:

- Sociale en economische problemen.
- Een toenemende vergrijzing.
- De noodzaak om sociale huurwoningen te verduurzamen en renoveren.

Een integrale aanpak is nodig, waarbij we fysieke verbeteringen combineren met sociale ondersteuning. Dit is precies waarop de wijkaanpak is gericht. Daarnaast zijn er al ontwikkelingen in de wijk, die we in deze aanpak kunnen meenemen. In deze wijkanalyse gaan we daar verder op in.

1.2 Partners

In Noorderpark werken we samen als Mijn Buurt Assen, de wijkagent, de wijkboa en de netwerktafel.

De partners van de netwerktafel zijn onder meer:

- Cosis (meerdere locaties)
- Leger des Heils
- GGD
- Optimaal leven (GGZ)
- Vlucht Voorwaarts
- Kindcentrum de Vuurvogel
- Kindcentrum Maria in Campis
- Kindcentrum Het Kompas
- Interzorg
- Taalhuis
- Kerkgemeenschap De Bron
- Kinderboerderij Oranjebond
- Buurthuis De Componist
- Wijkgebouw LTC
- Buurthuis Binnenhofje

Leeswijzer

In deze wijkaanpak maken we gebruik van gekleurde symbolen die corresponderen met de thema's uit het wijkbeeld.

sociale leefomgeving

fysieke leefomgeving

meedoen

energie, duurzaamheid & klimaat

2. SWOT

Met de SWOT -analyse laten we zien waar kansen liggen in Noorderpark en wat extra aandacht vraagt.

Sterkte

- Veel lopende en geplande projecten / activiteiten
- Belang van het wijkteam Mijn Buurt Assen
- Spreekuur van Mijn Buurt Assen wordt goed bezocht
- Organisaties die (meer) wijkgericht willen werken (Cosis, kindcentra, kerk)
- Grote diversiteit in culturen
- Aanwezigheid meerdere buurthuizen met beweegtuin bij Componist en kinderboerderij
- Inzet voor buurtgenoten scoort hoog in wijkonderzoek (63% t.o.v. 60% Assen gemiddeld)
- Inwoners zijn zich steeds bewuster van milieuproblemen en staan vaker open voor milieuvriendelijke oplossingen
- Taalhuis en andere activiteiten voor inwoners die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen of laaggeletterd zijn
- Ecologisch gezien zijn er beschermde diersoorten in Noorderpark, waaronder vleermuizen en roeken
- Meerdere projecten Bewegen, ontmoeten, spelen en sporten (BOSS) over de hele wijk verspreid
- Veel voorzieningen zijn op loop- of fietsafstand, wat autoverkeer kan verminderen
- Veel woonmogelijkheden voor senioren
- Veel nieuwbouw
- Groot aanbod betaalbare woningen

Zwakte

- Veel autoverkeer: geluidsoverlast, luchtvervuiling
- Relatief veel inwoners met laag inkomen, lage opleiding en geen startkwalificatie
- Relatief veel gezinnen met meerdere problematieken (ervaring wijkprofessionals)
- Betrokkenheidsprofiel Stille Overlevers
- Hoog percentage sociale huur, ook in vergelijking met andere wijken in Assen
- Onbekendheid met wijkteam Mijn Buurt Assen (20% bekend is met wijkteam)
- Relatief veel inwoners met taalachterstand (ervaring wijkprofessionals)
- Gemiddeld slechtere score op bijna alle gezondheids- en leefstijlindicatoren Gezondheidsmonitor
- Kwetsbaarheid van beheerders op buurthuizen
- Veel ‘sociale eilandjes’ (ervaring wijkprofessionals)
- Weinig tot geen gemeenschapszin (ervaring wijkprofessionals)
- Weinig aanvragen voor buurtinitiatieven vanuit de inwoners zelf
- Sociaalmaatschappelijke problemen door veel woningen op relatief klein oppervlakte
- Relatief veel huishoudens met energiearmoede (derde, na Lariks en Pittelo)
- Veel verharding (40 tot 60%)
- Geen binding in de wijk door ontbreken van ruimtelijke structuur (groen- en laanstructuur)
- Te weinig kennis bij gemeente en inwoners van de oorzaken van milieuvervuiling en overlast
- Hofjes en binnenpleintjes hebben geen functie, zorgen wel voor gevoel van onveiligheid
- Te weinig biodiversiteit door weinig kwalitatief groen (diversiteit)
- Gebrek aan samenhangend beleid: Er is nog geen milieubeleid

2. SWOT

Kans

- Op buurtniveau projecten/activiteiten oppakken
- Dienstverlening organiseren vanuit de samenleving
- Integrale aanpak sociaal en fysiek domein
- Nieuwe aanpak armoede en schulden
- Veel mogelijkheden tot ontmoeten
- Veel mogelijkheden voor inwoners om vrijwilligerswerk te doen
- Wijkcentrum De Componist als voorbeeld voor andere buurthuizen/wijkcentra
- Activiteiten Mijn Buurt Assen
- Stimuleren buurtinitiatieven Mijn Buurt Assen
- Meedoen via BOSS-projecten
- Inzetten van buddies die ervaringsdeskundigen zijn
- Veel energie vanuit spelers in de wijk om 'stille stem' te bereiken en inwoners met diverse achtergronden samen te brengen
- Renovaties Actium biedt kansen om leefbaarheid te vergroten
- Met renovaties Actium percentage huishoudens met energiearmoede terugdringen
- Vergroten diversiteit woningen
- Koppelkansen verkeersmaatregelen, onderhoud wegen, rioleringswerkzaamheden, openbaar groen, biodiversiteit, aanleg warmtenet en projecten Actium
- Ruimtelijke structuur terugbrengen door verbinding met groen en voorzieningen
- Verbeteren binding in wijk door kleine doorgangetjes open te maken en hofjes en binnenpleintjes een functie te geven
- Aanpassingen in openbare ruimte moeten toevoeging zijn voor openbaar groen en biodiversiteit
- Soorten Management Plan beschermde diersoorten
- Maatregelen in Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie en groen om hittestress tegen te gaan
- Verduurzaming van woningen: inzetten op isolatie, zonnepanelen en warmtepompen (minder uitstoot CV ketels en houtkachels)
- Stimuleren van actief vervoer: aanleggen van veilige fietspaden, bredere stoepen, en autoluwe zones (minder uitstoot en geluidsoverlast door verkeer)
- Vergroening van de wijk: meer bomen, geveltuinen en groene daken (nemen fijnstof op)
- Educatie en bewustwording: communicatie en educatie gericht op kennis verspreiden en milieuvriendelijk gedrag

Foto: De Componist

2. SWOT

Bedreiging
▪ Geen of onvoldoende ouderbetrokkenheid (verbinding en interactie tussen ouders en hun kind(eren))
▪ Toekomstige ‘ravijnjaren’
▪ De leiding en organisatie van buurthuizen hangen af van een klein aantal mensen. Als zij wegvallen, kan het buurthuis niet goed blijven functioneren
▪ Mobiliteit van jongeren kan bedreiging vormen doordat jongeren uit andere wijken overlast bezorgen in Noorderpark
▪ Te dichte bebouwing kan zorgen voor sociaal maatschappelijk problematiek, liever dunnere bebouwing
▪ Veel ‘korte lontjes’; mensen zijn snel boos en maken ruzie (ervaring wijkprofessionals en directeur basisschool)
▪ Hardrijders
▪ Hittestress door hoog percentage verharding in wijk en groot aantal 65-plussers en kwetsbare inwoners
▪ Groot aantal zorginstellingen en scholen in de wijk kan leiden tot overlast
▪ Door huiseigenaren met lage inkomens kan verpaupering ontstaan
▪ Gebrek aan ruimte boven- en ondergronds kan bedreiging zijn voor onder meer aanleg warmtenet, verzwaring stroomnet en aanleg groen
▪ Beperkt budget: gemeente of inwoners hebben niet altijd genoeg geld
▪ Weerstand tegen verandering, terughoudend tegenover nieuwe maatregelen of veranderingen
▪ Verstedelijking: minder ruimte voor groen, minder ruimte voor het aanpassen van de infrastructuur, toename van verharding en parkeerdruk

3. De wijk Noorderpark

3.1 Wijk met veel woningen

Noorderpark is een grote wijk met veel woningen op een relatief klein oppervlakte. Hierdoor is de bevolkingsdichtheid groot, groter dan het gemiddelde van andere wijken in Assen. Dit kan tot sociaalmaatschappelijke problematiek leiden. Als we in naar de cijfers met betrekking tot overlast kijken (zie paragraaf 4.6 Wijkbeeld Noorderpark), dan wordt dit bevestigd doordat onderstaande onderwerpen hoger scoren dan gemiddeld in Assen:

- Onveilig gevoel (overdag en ‘s nachts).
- Geluidsoverlast (anders dan verkeer).
- Overlast drugs/alcohol.
- Buurtoverlast.

Ook de politie geeft aan dat er veel meldingen voor geluidsoverlast zijn (zie paragraaf 4.5 van deze wijkanalyse).

Verschillende buurten

Noorderpark bestaat uit verschillende buurten. Wijkprofessionals ervaren dat er bij inwoners niet echt een wijkgevoel is en dat inwoners meer gericht zijn op hun eigen buurt. Dit betekent dat we in Noorderpark vooral op buurtniveau moeten werken.

De buurten zijn op verschillende momenten gebouwd, waardoor ze variëren in opzet en karakter. In paragraaf 2.1 van het wijkbeeld is een kaart te vinden van de zes buurten en de tijd waarin ze zijn gebouwd. De oudste (nog bestaande) delen van Noorderpark zijn de Oude Molenbuurt en Veningerland. Deze zijn grotendeels gebouwd als traditionele blokken: gesloten bouwblokken waarbij de achterzijden aan elkaar grenzen. Er zijn veel oude wegen met herkenbare lintbebouwing in de Oude Molenbuurt, zoals de Molenstraat en Venestraat. De Groningerstraat en de Zwartwatersweg zijn herkenbare oude wegen in de rest van Noorderpark.

Functionalistische stijl

De opzet van Zwarte Water en de Componistenbuurt Oost is functionalistisch: de bouwblokken zijn open met stroken bebouwing. In de plannen en in de wijk is te zien dat er hele duidelijke zones in het plan zitten, met bijzondere bebouwing en niet-woon functies. Deze zones vormen vaak randen van een gebied en zijn vaak langs belangrijke routes gerealiseerd, zoals langs de Groen van Prinstererlaan.

De basis van deze wijken bestaat uit rijen gezinswoningen die zich herhalen in patronen (“stempels”). Veel (woon)straten zijn hier vrij ruim opgezet, terwijl ze geen belangrijke rol spelen voor verkeer. Dit zorgt in combinatie met de herhaling van dezelfde woningen tot weinig herkenbare plekken. Daarnaast zijn belangrijke routes voor fietsers en voetgangers zo vormgegeven dat ze niet goed herkenbaar zijn (bijvoorbeeld erg smal, volgroeid met beplanting of met hekken). Dit maakt dat de structuur van de wijk niet zo duidelijk is en dat de wijk minder goed toegankelijk is.

Bloemkoolwijk

De Componistenbuurt West heeft een hele andere opzet met woonerven, ook wel “bloemkoolwijk” genoemd. In het document met de stedenbouwkundige opzet van de wijk staat als doel “wonen om een brink”. Ook werd als doel genoemd dat men voor de wijken ‘Noorderpark’ en ‘Veningerland’ een bijdrage wilde leveren tot verbetering van het woonklimaat. Deze woongebieden krijgen namelijk een aantrekkelijk uitloopgebied direct naast de deur. De woonbuurt – met Aafke’s bosje en de aangegeven brinken – kan in z’n geheel een aantrekkelijk wandelgebied worden en de verbindende schakel vormen tussen de tot stand gekomen woonbuurten, het toekomstige recreatiegebied Pittelo en het volkstuinenpark Oranjebond.

Weinig verbinding

In de praktijk is nu te zien dat de wijk weinig verbinding lijkt te hebben met de omliggende gebieden. Vooral de Diepenbrocklaan loopt anoniem tussen de twee Componistenbuurten. Een groot deel van deze brede weg heeft namelijk geen adressen die hierop uitkomen en geen zicht van woningen die uitkijken op deze straat. Ook hier geldt dat de wandel/fietsroutes die hierop aansluiten erg smal en daardoor niet goed zichtbaar zijn. Dit terwijl de Diepenbrocklaan onderdeel is van één van de belangrijkste fietsroutes naar Peelo.

Wijkvernieuwing

In de afgelopen jaren heeft er veel wijkvernieuwing plaatsgevonden, vooral in de Oude Molenbuurt, maar ook in andere delen van Noorderpark. In het uitbreidingsplan van 1952 waren de Troelstralaan en Thorbeckelaan belangrijke structuren. Bij de nieuwbouwplannen is echter vaak te zien dat deze grotere structuren niet altijd zijn meegenomen. In plaats daarvan werd er per project een apart plan gemaakt.

3. De wijk Noorderpark

3.2 Inwoners

Wat opvalt, is dat de leeftijdsgroep 65-plussers (27%) in Noorderpark erg hoog is in vergelijking met andere wijken in Assen en in Nederlandse wijken. Daarnaast zijn de leeftijdsgroepen 25 tot 45-jarigen (22%) en inwoners van 45 tot 65 jaar (27%) bovengemiddeld veel aanwezig. De leeftijdsgroepen kinderen tot 15 jaar oud en jongeren van 15 tot 25 jaar zijn beperkt vertegenwoordigd met respectievelijk 14% en 10%. Deze cijfers vertalen zich in relatief hoge aantallen ongehuwde inwoners en éénpersoonshuishoudens, respectievelijk 46,7% en 48%.

Grote diversiteit in culturen

In 2024 heeft 23% van de inwoners een niet-Nederlandse achtergrond t.o.v. 19% gemiddeld in Assen. Professionals die in de wijk actief zijn, ervaren dit aantal echter hoger. Zij zien veel verschillende culturen in de wijk, die op hun eigen ‘eilandjes’ leven en weinig of geen binding hebben met de wijk en andere wijkinwoners. Ook treffen de wijkprofessionals inwoners die slecht of geen Nederlands spreken. Deze inwoners zijn over het algemeen moeilijk bereikbaar. Om deze inwoners te kunnen bereiken, vertaalt bijvoorbeeld Actium de brieven in het Arabisch. Vaart Welzijn probeert via het Taalhuis inwoners te bereiken, die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen of laaggeletterd zijn. Zo zijn er taalcoaches die laaggeletterdheid kunnen signaleren en helpen bij het beter leren begrijpen en spreken van de Nederlandse taal of bij het verbeteren van digitale vaardigheden. Vlucht Voorwaarts helpt nieuwe Nederlanders integreren en gevestigde Nederlanders te kunnen leren van een andere cultuur en is gevestigd in De Componist.

Kwetsbare inwoners

De Stille Overlevers (betrokkenheidsprofielen Citisens) vormen de grootste groep in Noorderpark. Dit is niet verrassend kijkende naar het percentage inwoners dat leeft van een uitkering, het lager dan gemiddeld persoonlijk inkomen per inkomensontvanger en het relatief hoge percentage inwoners dat zegt moeite te hebben met rondkomen (zie paragraaf 4.4 Wijkbeeld Noorderpark). Ook leven relatief veel inwoners in energiearmoede.

Kenmerken “Stille Overlevers”:

- Moeilijk te bereiken groep.
- Handen vol aan dagelijkse bezigheden.
- Weinig politiek (zelf)vertrouwen.
- Leeftijd 30 tot 65 jaar.
- Laag of middelbaar opgeleid.
- Beneden modaal inkomen.
- Weinig vertrouwen in overheid.
- Niet geneigd om mee te denken.

Werken volgens de bedoeling

Bij het helpen van inwoners in Assen is het voor ons belangrijk dat we de inwoner centraal stellen. Dit betekent dat er wordt gewerkt vanuit de vragen, behoeften en mogelijkheden van de mensen zelf. Er wordt hierbij altijd gekeken naar het ‘waarom’ achter de vraag. Dit vertelt ons wat het uiteindelijke doel is dat de inwoner of het gezin wil bereiken met diens vraag. Vervolgens wordt samen met de professional gekeken wat mogelijk passende oplossingen zijn. Dit noemen we “werken volgens de bedoeling”.

4. Sociale Leefomgeving

Uitdagingen

Sociaal gezien liggen er verschillende uitdagingen in de wijk. Qua toekomstverwachting voor de wijk scoort Noorderpark laag (Wijkonderzoek 2022) en het is van belang dat deze trend op tijd wordt gekeerd.

Uit de data en de gesprekken komt naar voren dat er in Noorderpark veel aandacht nodig is voor de leefbaarheid in de wijk en de zelfredzaamheid van inwoners. Wat opvalt in Noorderpark is dat er veel activiteiten zijn, onder meer vanuit Mijn Buurt Assen (zie hoofdstuk 8 Wijkbeeld Noorderpark) en wijkcentrum De Componist. De vraag is of deze activiteiten aansluiten op de behoeften van inwoners, of we de inwoners bereiken, die het echt nodig hebben.

4.1 Voorzieningen

Er zijn veel voorzieningen in Noorderpark (zie paragraaf 4.1 Wijkbeeld Noorderpark). Het gaat om 3,7 voorzieningen per 10.000 inwoners. In Assen is het gemiddelde 1,2 voorzieningen per 10.000 inwoners (bron: Assen in Cijfers-DUO/ABF ‘21-’22). Uit het wijkonderzoek blijkt dat inwoners tevreden zijn over het aantal winkels en hoeveelheid eerstelijnsgezondheidszorg (huisarts, tandarts, apotheek).

Woon-zorg

In Noorderpark zijn de voorzieningen op het gebied van wonen, zorg en welzijn – gecombineerd met de eerstelijns zorg – redelijk tot goed. Dit blijkt uit inventariserend onderzoek dat is uitgevoerd in het kader van de ontwikkeling van de Woonzorgvisie. Het voorstel voor de Woonzorgvisie van de gemeente Assen wordt eind 2025 ter bespreking en besluitvorming aan de raad aangeboden. In deze visie wordt in beeld gebracht wat de actuele situatie is rondom wonen, zorg en welzijn in de verschillende wijken in de gemeente Assen. Ambities – vastgesteld in samenspraak met zorg- en welzijnsorganisaties en woningcorporaties – zijn in de visie vertaald in concrete opgaven, kansen en operationele doelen. Daarbij is de focus wijkgericht.

Regelarme voorzieningen

Assen wil een sociale stad zijn, waarin iedereen mee kan doen met zoveel mogelijk eigen regie. Om die ambitie te realiseren, wil de gemeente de gemeenschapskracht in buurten en wijken versterken. Het voornemen is om voorzieningen regelarm inrichten. De kern van regelarm werken is het organiseren van ondersteuning bij participatie en zelfredzaamheid vanuit het perspectief van inwoners. Dat betekent logische routes om vragen te stellen zonder onnodige verwijzingen, ondersteuning die aansluit op de mogelijkheden van mensen en snel kunnen handelen.

Organiseren vanuit de samenleving

"Organiseren vanuit de samenleving" betekent dat de gemeente, inwoners en organisaties allemaal nieuwe rollen krijgen. De gemeente zorgt voor de regie en de juiste voorwaarden. Inwoners en organisaties doen de uitvoering in de wijk. Dit vraagt om goede samenwerking, waarbij iedereen bijdraagt aan een sterke gemeenschap en het ontwikkelen van ondersteuningsmogelijkheden. Maatschappelijke organisaties gebruiken hun kennis en inwoners delen hun ervaringen. Samen werken ze aan een betere wijk, waar zowel formele als informele hulp samenkomt.

4. Sociale Leefomgeving

4.2 Gezondheid

In Noorderpark is het aandeel inwoners van 18 jaar of ouder dat de gezondheid als (zeer) goed ervaart lager dan in Assen. Binnen de groep van 18 tot 65 jarigen is het aandeel mensen met een langdurige aandoening hoger dan in Assen. In het verlengde hiervan is het aandeel inwoners dat zich beperkt voelt, ook hoger. Het aandeel inwoners dat de gezondheid als zeer goed ervaart is in 2022 ten opzichte van 2020 afgenomen (bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022).

De mentale gezondheid van de inwoners in de wijk is minder gunstig dan in Assen. Bij de groep 65 jaar of ouder uit dit zich vooral in het ervaren van psychische klachten en (emotionele) eenzaamheid. (zie pagina 9 Wijkbeeld Noorderpark). Bij de groep van 18 tot 65 jarigen uit dit zich in onder meer psychische klachten, lage veerkracht, het missen van emotionele steun, hoog risico op angststoornis of depressie, ervaren van stress en eenzaamheid.

We zien een toename van het aandeel mensen met hoog risico op angststoornis of depressie, stress en eenzaamheid (bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022).

In Noorderpark is het aandeel inwoners van 18 jaar of ouder dat wekelijks beweegt of sport lager dan in Assen. We zien wel dat in zowel Assen als Noorderpark het aandeel wekelijkse sporters significant aan het toenemen is tussen de metingen van 2020 en 2022 (bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022).

In Noorderpark is binnen de groep 18-65 jaar het aandeel rokers hoger dan in Assen. Het aandeel inwoners dat alcohol drinkt, is lager dan in Assen. Het overmatig alcoholgebruik is vergelijkbaar met Assen.

4.3 Sociaaleconomische problemen

In Noorderpark zijn veel sociaaleconomische problemen. Veel mensen in Noorderpark hebben een lage opleiding of ontvangen een uitkering, waardoor het gemiddelde inkomen lager is dan in Assen of Nederland. Ook is het aantal schoolverlaters in Noorderpark hoog.

Veel inwoners hebben moeite om rond te komen (22% volgens het Wijkonderzoek 2022). Dit blijkt ook uit de vragen om hulp die in 2024 bij Vaart Welzijn binnenkwamen. 15% van deze hulpvragen heeft te maken met financiën: de mate waarin een persoon tenminste voldoende inkomen heeft om in de basisbehoeften te voorzien, deze inkomsten zo zelfstandig mogelijk verwerft en de inkomsten en uitgaven in balans zijn (zie paragraaf 4.5 Wijkbeeld Noorderpark).

Armoede en schulden

Uit het wijkonderzoek blijkt dat 14% van de inwoners van Noorderpark schulden heeft. Dat is lager dan het gemiddeld in Assen (20%). De conclusie is te trekken dat het onderwerp schulden in Noorderpark geen prioriteit heeft. Echter, als we kijken naar het risiconiveau dat inwoners (problematische) schulden krijgen, dan is het risico hoog in Noorderpark (bron De Nederlandse Schuldhulproute). In het overzicht en de kaart in bijlage 1 is te zien dat van de 4.300 huishoudens in Noorderpark 1.020 huishoudens een zeer verhoogd risico hebben op (problematische) schulden. Dat is 24%. 20% heeft een verhoogd risico. Bijna de helft van de inwoners van Noorderpark heeft dus risico op schulden. Daarom zijn preventieve maatregelen noodzakelijk.

Arbeidsparticipatie verhogen

Kijkend naar de cijfers, is het belangrijk om de arbeidsparticipatie te verhogen. Een betaalde baan, of het perspectief op een betaalde baan, leidt immers tot meer zelfvertrouwen, geeft structuur en betekenis. Het Werkplein Drentsche Aa (WPDA) helpt mensen op weg naar werk en inkomen.

We investeren in een ontwikkelcentrum Werk, Inkomen en Ontwikkeling waar alle inwoners van Assen terecht kunnen om te werken aan basis-, werknemers- en vakvaardigheden. Dit ontwikkelcentrum komt op de plek waar iWerk is (W.A. Scholtenstraat 22). Dat is dichtbij Noorderpark.

Inwoners in Noorderpark moeten de weg naar het ontwikkelcentrum goed weten vinden.

Het is raadzaam om met inwoners in gesprek te gaan en te horen wat zij nodig hebben of graag willen bereiken. Een werkwijze als “Kansen voor Kinderen”, een programma waarmee in de provincie Groningen wordt gewerkt, sluit hierbij aan. Meer informatie over dit programma is te vinden op de website https://kansenvoorkinderengroningen.nl/

4. Sociale Leefomgeving

Laaggeletterdheid

In Assen is ongeveer 10% van de inwoners laaggeletterd (moeite hebben met lezen, schrijven, rekenen en het werken met de computer) en 21% van de laaggeletterden valt onder de doelgroep “Migranten 30+ met partner en kinderen” (bron: https://geletterdheidinzicht.nl/dashboard/). Uit een onderzoek van Trendbureau Drenthe uit 2019 blijkt dat in Noorderpark de risicofactoren bij 45-plusser hoger scoren dan het landelijk gemiddelde. Risicofactoren bij laaggeletterdheid zijn: leeftijd, geslacht, herkomstgroepering, opleidingsniveau, arbeidssector baan, arbeidsmarktstatus (sociale zekerheid), armoede (inkomen), contact/consultatie huisarts en schulden. Kijkende naar de andere wijken in Assen, dan staat Noorderpark bovenaan in de rangorde van ongunstige score, aldus Trendbureau Drenthe.

In Noorderpark zien de wijkprofessionals laaggeletterdheid bij migranten. In buurthuis de Componist worden wekelijks Nederlandse taallessen gegeven. Ook het Taalhuis biedt ondersteuning aan iedereen die (beter) wil leren lezen, schrijven, rekenen of de Nederlandse taal goed wil lerenspreken. Daarnaast beidt het Taalhuis hulp bij het digitaal vaardig(er) worden. Het Taalhuis is gevestigd in De Nieuw Kolk. De vraag is of De Nieuwe Kolk niet te hoogdrempelig is voor bepaalde inwoners in Noorderpark. Verder heeft De Nieuwe Kolk een spreekuur van het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) in het gezondheidscentrum Noorderpark. Ook vindt er elke maand een BoekStartuurtje plaats waar ouders hun kinderen voorlezen. Dit jaar gaat De Nieuwe Kolk de cursussen Klik & Tik en Aan de slag met je DigiD op deze locatie verzorgen.

Problemen met laaggeletterdheid staan niet op zichzelf. Het raakt aan welzijn, arbeidsmarkt en economie, educatie en gezondheid. Laaggeletterde mensen leven vaker in armoede, zijn minder zelfredzaam, krijgen vaker te maken met schooluitval en hebben lagere gezondheidsvaardigheden. Het is lastig om deze inwoners in beeld te krijgen.

Foto: Beeldbank De Nieuwe Kolk

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

In Noorderpark lopen 21% van de peuters en basisschoolleerlingen een verhoogd risico op een onderwijsachterstand, aldus het CBS in 2021 (bron: dashboard Zicht op Wijken). In de peutermonitor kunnen we de indicaties voor- en vroegschoolse educatie (VVE) van peuters tussen de 2 en 4 jaar in Noorderpark in 2024 zien. De GGD schrijft deze VVE-indicaties uit. Er zijn peuters met een VVE-indicatie, die niet naar de opvang gaan. Als er problemen zijn met de toeleiding, dan wordt Vaart Welzijn ingeschakeld.

Vaart Welzijn heeft geprobeerd een groep met ouders op te zetten in Noorderpark. Dit bleek erg moeilijk te zijn, omdat de ouders zelf onvoldoende taalvaardig zijn en/of er culturele verschillen zijn in de opvattingen over de ontwikkeling in de peuterfase. In het verleden was er het programma “Opstapje”, waarbij ouders met hun kinderen (1-4 jaar) samen kwamen om te ervaren hoe ze kunnen spelen, lezen en knutselen met hun kind.

Vaart Welzijn heeft een eigen thuisprogramma ontwikkeld voor ouders (met kans op) opvoedingsuitdagingen, door welke factoren dan ook. Dit is het “Boekenspeelpark”, waarbij een VVE-consulent van Vaart Welzijn één keer in de twee of drie weken bij een gezin thuis komt. Er is aandacht voor thema’s zoals slapen kind, dagritme en netwerk uitbreiden. Waar nodig worden ouders meegenomen in het proces over de meerwaarde van peuteropvang voor een kind en andere zaken die gerelateerd zijn aan de opvoeding van het jonge kind (0-4 jaar). Met de volgorde van de thema’s wordt zoveel mogelijk aangesloten bij wat ouders aangeven.

Vaart Welzijn geeft aan dat het een uitdaging is om ouders te bereiken, die zelf een verleden hebben met hulpverlening, geen netwerk hebben, zich schamen of niet durven.

Foto: Vaart Welzijn

Ouderbetrokkenheid

Een andere uitdaging in Noorderpark is het vergroten van ouderbetrokkenheid. Ouderbetrokkenheid is de betrokkenheid van ouders bij de opvoeding en het onderwijs van hun kind. Onder ouderbetrokkenheid valt ook de ouderparticipatie; de actieve deelname van ouders aan schoolactiviteiten.

De ervaring is dat ouders met Nederlands als tweede taal het graag goed willen doen, maar het ook lastig en spannend vinden. Daarnaast zijn er culturen die school als school beschouwen en thuis als thuis zien.

Door ervaring hebben we geleerd dat als we gezinnen willen ondersteunen er eerst een basis van vertrouwen moet zijn. Dit geldt zeker als de ouder zelf (nog) geen concrete hulpvraag heeft of als het gaat om leven in twee culturen (de ouder is zelf in een andere cultuur opgegroeid en hun kind groeit nu op in Nederland). Ook kan de ouder(s) zelf minder leuke ervaringen hebben gehad met hulpverleners, wat maakt dat er weerstand kan zijn.

Er zijn verschillende initiatieven om ouderbetrokkenheid te vergroten. Twee voorbeelden hiervan zijn:

- Het Taalhuis is bij Kindcentrum De Vuurvogel op school om de communicatie vanuit school met ouders te bespreken. Doel hiervan is dat ouders beter begrijpen wat de school bedoelt en dat zij daarover vragen kunnen stellen. Daarnaast is er een brugfunctionaris werkzaam. Zij coördineert onder meer de schoollunches voor de kinderen, die ouders en vrijwilligers klaarmaken.
- De cursus “Voor jou en je kind” van stichting Lezen en Schrijven. Deze cursus is gericht op ouders. In Assen zijn er nu twee vrijwilligers getraind om deze cursus te mogen geven. Het is aan te bevelen om deze cursus ook in Noorderpark te geven.

4.4 Veiligheid en overlast

In Noorderpark zijn veel zorginstellingen, meer dan in andere wijken. Cosis, een organisatie die helpt mensen met een verstandelijke of psychische beperking, heeft meerdere locaties in de wijk. Aan de Klenckestraat wonen 20 cliënten van Jan Arends, die hulp krijgen bij verslaving, psychische problemen, schulden of gebrek aan structuur. Ze krijgen 24-uurs begeleiding. Er was in het verleden veel overlast van deze cliënten, maar door goede afspraken met Jan Arends en de buurt is de overlast afgenomen.

Het team Openbare Orde en Veiligheid van de gemeente Assen is goed op de hoogte van deze zorginstellingen en pakt problemen op wanneer dat nodig is.

Analyse politie

In 2023 heeft de politie een analyse gemaakt van Noorderpark (Dainca de Leth - 2217b | Assen | 01-09-2023), waarin ze incidenten van januari tot juni 2023 hebben onderzocht. De meeste overlast komt van “verwarde personen”, oftewel mensen met onbegrepen gedrag. Geluidsoverlast en ruzies komen ook vaak voor. Dit komt overeen met de resultaten van het wijkonderzoek. Geluidsoverlast wordt vaak veroorzaakt door oude, slecht geïsoleerde woningen en grote gezinnen die in kleine huizen wonen. Dit zal in de toekomst verbeteren door sloop en renovatie van woningen.

Bij ruzies en overlast tussen buurtinwoners ligt de focus op verbinden en begrip voor elkaar (zie ook hoofdstuk 5 van deze analyse).

De politie ziet op dit moment in Noorderpark geen extra opgave.

5. Ontmoeten en binding

5.1 Gemeenschapszin

In Noorderpark is 13% van de inwoners actief in de buurt, zet 63% zich in voor buurtgenoten, doet 26% vrijwilligerswerk en verleent 27% mantelzorg (bron: Wijkonderzoek 2022). Deze cijfers duiden op gemeenschapszin in Noorderpark. Opvallend is dat er bij Mijn Buurt Assen – in vergelijking met andere wijken – weinig aanvragen voor buurtinitiatieven binnenkomen; 6 in 2023 en 7 in 2024.

Wijkprofessionals ervaren dat inwoners erg op zichzelf zijn en belast zijn met dagelijkse beslommeringen. Ook zien ze problemen ‘achter de voordeur’. Dat is niet verrassend, wetende dat de meerderheid van de inwoners van Noorderpark behoren tot het betrokkenheidsprofiel “Stille Overlevers” (zie paragraaf 2.3 wijkbeeld).

Noorderpark heeft buurthuizen, een kinderboerderij en een beweegtuin. Vanuit onder meer Mijn Buurt Assen, Vaart Welzijn en netwerkpartners worden allerlei activiteiten georganiseerd. Van deze activiteiten kunnen veel meer inwoners gebruikmaken. Het is echter de vraag of:

- Inwoners op de hoogte zijn van de activiteiten.
- De juiste mensen worden niet bereikt.
- Er weinig of geen behoefte aan is, omdat inwoners andere zorgen hebben.

5.2 Kansen

Er zijn goede kansen: 63% van de inwoners helpt elkaar, wat hoger is dan het gemiddelde in Assen (60%). Ook organisaties zoals Cosis, Dierenweide Oranjebond en de kerkgemeente De Bron willen de buurt versterken en werken samen om verbinding te creëren. Bijvoorbeeld de locatie Smetanalaan van Cosis heeft als missie: “Wij geloven in de kracht van samenwerking om inwoners, de wijk en lokale organisaties met elkaar te verbinden. Door gezamenlijke activiteiten, dagbesteding en duurzame initiatieven zorgen we voor een inclusieve en levendige gemeenschap.”

Veel organisaties in Noorderpark, zoals Mijn Buurt Assen, Cosis, Vlucht Voorwaarts en Kindcentra De Vuurvogel en Maria in Campis, willen de ‘stille stem’ bereiken en inwoners met verschillende achtergronden samenbrengen. Hierbij staan persoonlijk contact, vertrouwen en het opbouwen van relaties centraal. Initiatieven zoals “Zorgzame buurten”, “Vreedzame Wijken” en “Bartjes verruimen Bubbels” bieden ook kansen.

5.3 Zorg

Een punt van zorg is de organisatie van buurthuizen/wijkcentra, die afhankelijk is van een klein aantal mensen, wat erg kwetsbaar is. Als deze mensen wegvallen, kan het buurthuis niet goed functioneren en zal er verlies van kwaliteit ontstaan. Als we meer vanuit de buurt dichtbij inwoners willen werken, dan zijn goed functionerende en bestuurde buurthuizen essentieel. Als er bijvoorbeeld meer financiële middelen komen, dan zouden buurthuizen meer kunnen groeien voor verbindingen in de wijk en samenwerkingen met allerlei partners.

De functie van buurthuizen in de wijk is essentieel. Naast dat er allerlei activiteiten worden georganiseerd om bijvoorbeeld eenzaamheid te verminderen, zijn de mensen in het buurthuis ook vaak eerste aanspreekpunt voor buurtinwoners. Daar komt bij dat in een buurthuis inwoners vrijwilligerswerk doen, die daardoor niet alleen ‘uit huis zijn’, maar zich ook nuttig voelen, contacten opdoen en meedoen. Het zou kunnen dat deze vrijwilligers met hun opgedane ervaring doorstromen naar een reguliere baan.

Foto: De Componist

6. Fysieke leefomgeving

Noorderpark is één van de oudste wijken van Assen en er liggen kansen om de wijk een boost te geven. Er is al veel gedaan, zoals de wijkvernieuwing in de Oude Molenbuurt. De komende jaren staat er ook veel te gebeuren. Zo vindt er een grote renovatie plaats van sociale huurwoningen van Actium en komt er waarschijnlijk een warmtenet.

6.1 Wonen

Noorderpark heeft een groot aandeel sociale huurwoningen. In het uitvoeringsprogramma van de Woonvisie staat dat we in wijken met een hoog percentage sociale huur streven naar een betere mix van huur- en koopwoningen. Omdat Noorderpark met 46% sociale huurwoningen ruim boven het stedelijk gemiddelde van 27% zit, willen we het aanbod beter in balans brengen. Dit betekent dat het aantal sociale huurwoningen gelijk blijft of afneemt, terwijl het aantal middenhuur- en koopwoningen toeneemt.

Nieuwbouw, verduurzaming en renovatie

Actium werkt aan meerdere projecten in Noorderpark (zie hoofdstuk 8 Wijkbeeld Noorderpark). Met deze renovatie- en nieuwbouwprojecten wordt ingezet op toekomstbestendige woningen. Door isolatie, zonnepanelen en het aardgasvrij maken van huizen verbetert het wooncomfort en kunnen energiekosten dalen, wat bijdraagt aan het verminderen van energiearmoede. Daarnaast neemt het aantal woningen met een slecht energielabel af.

Diversiteit in woningaanbod

Op sommige plekken in de wijk is het interessant woningen toe te voegen door bijvoorbeeld kleinschalige nieuwbouw, woningsplitsing of kangoeroewoningen. Daarmee wordt tegelijk voor meer diversiteit aan woningen gezorgd. Bovendien kan de ruimtelijke structuur van de wijk worden versterkt. Zo kunnen lege of anonieme ruimtes worden getransformeerd tot plekken die uitnodigend zijn.

Nieuwbouw biedt ook de mogelijkheid om meer differentiatie in de wijk aan te brengen. In Noorderpark realiseert Actium naast gezinswoningen ook appartementen die geschikt zijn voor senioren en duplexwoningen (boven- en benedenwoningen) voor verschillende doelgroepen. De senioren-makelaar van Actium speelt een belangrijke rol in de doorstroming en kijkt ook of de juiste doelgroep in de daarvoor bestemde woning woont. Verder worden er woningen gebouwd die voldoen aan de eisen van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), zodat mensen met een fysieke beperking langer zelfstandig kunnen wonen.

Diversiteit in woningaanbod draagt bij aan een gemengde wijk waarin verschillende inwoners-groepen zich thuis kunnen voelen. Alle verbeteringen kunnen de leefbaarheid vergroten. Andere factoren, zoals sociale verbondenheid, voorzieningen en veiligheid, spelen echter ook een belangrijke rol.

6.2 Openbare ruimte

Noorderpark is voor het grootste deel gebouwd in de jaren 60 en 70. De inrichting van de openbare ruimte stamt ook uit die tijd. Dit zorgt voor verschillende problemen:

- De erftoegangswegen zijn vaak te breed.
- Het voetgangersnetwerk is niet goed of helemaal afwezig.
- Het fietsnetwerk is van lage kwaliteit.
- Er zijn problemen met wateroverlast en hittestress.

Wegen en riolering

Vanuit wegbeheer staan op de korte termijn weinig grootschalige onderhoudsmaatregelen gepland (zie matrix in paragraaf 6.3 Wijkbeeld Noorderpark). Dit wordt mede veroorzaakt doordat in de afgelopen periode grote onderhoudsprojecten in de wijk zijn uitgevoerd. Een uitzondering hierop is het project Molenstraat waar het asfalt vervangen moet worden.

Daarnaast geldt dat kleinschalige onderhoudsmaatregelen op straatniveau nodig zijn, die binnen het regulier wegenonderhoud vallen. Deze gebieden blijven aandacht houden op het moment dat samenwerkingsmogelijkheden met andere vakdisciplines zich voordoen. Zo zijn er koppelkansen met rioleringswerkzaamheden, verkeersmaatregelen die doorgevoerd gaan worden (zie paragraaf 6.3) en de aanleg van het warmtenet (zie paragraaf 7.1). Verder kijken we of er koppelkansen zijn met openbaar groen, biodiversiteit en gezondheid. Aanpassingen in de openbare ruimte moeten namelijk een toevoeging zijn voor het openbaar groen en de biodiversiteit. Als het gaat om gezondheid dan kunnen verkeersmaatregelen (bijvoorbeeld een snelheidsverlaging) hierop effect hebben (geluidhinder, luchtkwaliteit).

Op de kaart op pagina 18 zijn huidige en/of geplande ruimtelijke projecten in de wijk zien.

6. Fysieke leefomgeving

Als de openbare ruimte opnieuw moet worden ingericht dient er speciale aandacht te zijn voor het zo toegankelijk mogelijk maken van die ruimte, zodat iedereen zich veilig voelt, ongeacht geslacht, afkomst of beperking.

Openbaar groen

Noorderpark is een relatief groen wijk – zie onderstaande kaart.

De kwaliteit van het groen wordt bepaald door hoe het wordt beheerd en ingericht en door de ambities die we hebben. Deze zaken hangen ook samen met de kosten. We kwamen uit een periode met weinig beleid, waardoor het beleid over bomen en groen verouderd was. Eind 2023 is de Groenvisie Assen 2040 vastgesteld. Nu wordt er gewerkt aan plannen zoals een uitvoeringsagenda die voortvloeit uit de vastgestelde visie. De beide visies klimaatadaptatie en groen komen hierin samen. Het bomenplan is een onderdeel van de uitvoeringsagenda. Het doel is om bestaande bomen te behouden en meer groen toe te voegen. Het Handboek Bomen van het Norminstituut Bomen geeft richtlijnen voor het omgaan met bomen. Dit handboek vormt de basis voor het bomenbeheer in Assen.

Er zijn financiële middelen beschikbaar om groen te vervangen of beschadigd groen te herstellen. Omdat het budget beperkt is, worden technische inspecties uitgevoerd om te bepalen waar de belangrijkste problemen liggen.

Voor nieuw groen is altijd extra geld nodig. In de Groenvisie Assen 2040 staat: "Het huidige budget is genoeg om het dagelijks groenbeheer op peil te houden, maar om extra taken goed uit te voeren, willen we meer geld beschikbaar stellen.“

Brinkgroen

Extra taken in Noorderpark kunnen zijn het herstellen en/of versterken van groenstructuren langs de bestaande historische structuurdragers. Plekken waar het groen grotendeels is verdwenen of van een schaal/kwaliteit is die niet past bij de orde van de weg, zijn:

- Molenstraat en Venestraat (met Diepbrockenweg in verlengde met wel een stevige groenstructuur).
- Zwartwaterseweg en Groningerstraat.
- Twee groenstructuren parallel aan Het Kanaal, die niet meer compleet zijn en op een aantal plekken te smal zijn geworden.

Verder kunnen functies en elementen worden toegevoegd aan het zogenaamde “brinkgroen”. Dat is een gazon met bomen, dat vaak wordt gezien als kijkgroen en niet als groen waar de inwoners veel Interactie mee hebben. Door een functie of element toe te voegen, kan de beleving anders worden. De wensen vanuit de buurt zijn hierbij uitgangspunt.

Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de ruimte boven en onder de grond. Gebrek aan ruimte kan een bedreiging zijn voor de aanleg van groen en bestaande bomen.

Als we kijken naar de buurten, dan zien we:

Componistenbuurt Oost:

- Afwisselend hebben de straten wel of geen laan-beplanting. Op sommige plekken zijn veel gaten in de structuur geslagen of zijn er slechts enkele solitairen van de oude structuur overgebleven.
- Het groene frame wordt niet gedragen door de routes die van historisch belang zijn, maar door wegen die uit de aanleg van de wijk voortkomen.

Laanstructuur

Componistenbuurt West:

- Het Aafke's bosje is een overblijfsel van de Oranjebond en zeer waardevol..
- Groen in de buurt bestaat uit brinkjes met bomen.
- Naast de Oranjebond liggen een kinderboerderij en een volkstuinencomplex. Het geheel is een onderdeel van de groene hoofdstructuur op stadsniveau (Groenstructuurvisie).

Veningerland:

- In deze buurt is veel buurtgroen met gazon en bomen. Op sommige plekken zijn hagen en heesters verwijderd door de jaren heen. De wens is om dit te herstellen.
- In ontwerptekeningen van de wijk was er veel meer groen geprojecteerd in de buurt. Het is een hele stenige buurt.

Oude Molenbuurt:

- Dit is ook een stenige buurt met daarin oude verbindingen zoals de Veningestraat en de Molenstraat die volledig hun groene karakter hebben verloren.
- Langs de P.J. Troelstralaan liggen stukken brinkgroen, vaak op de koppen van bouwstroken en in de buurt van kruispunten. Dit brinkgroen kan een mooie schakel zijn tussen straten en kruispunten, bijvoorbeeld tussen het kruispunt Troelstralaan en de Molenstraat.
- De Thorbeckelaan heeft een groene aanblik met wisselingen in boomsoorten.

Dichtershof:

- Deze buurt heeft veel parkeergelegenheid, veelal op eigen terrein, en daardoor een erg versteende inrichting.
- Het buurtgroen fungeert vaak als kijkgroen.
- Wel is er meer variatie in beplanting dan in andere buurten in de wijk.

Verlichting

De hoge lichtmasten met LED-verlichting zijn van 2018 en afgestemd op wegen waar 50 kilometer per uur mag worden gereden. Door de hoogte van de lichtmasten is de verlichting misschien niet meer geschikt, omdat voetpaden slecht verlicht zijn en er veel schaduw is door grote bomen. Dit alles kan een onveilig gevoel geven. Overigens ontvangen de beheerders van de gemeente Assen geen klachten.

Als we de verlichting willen aanpassen, dan zal dat in combinatie moeten plaatsvinden met het aanpassen van de wegen naar een 30-kilometer weg. De weginrichting moet dan opnieuw worden ontworpen en daarbij hoort een verlichtingsplan met bijbehorend budget.

6.3 Verkeer en mobiliteit

De wijk Noorderpark is vanuit het oogpunt van mobiliteit een complexe wijk door de directe koppeling op meerdere punten met de stadsring (Europaweg en Industrieweg). Hierdoor lopen er meerdere gebiedsontsluitingswegen door de wijk heen. Met de Groningerstraat, Smetanalaan, Thorbeckelaan en Mr. Groen van Prinstererlaan is de wijk direct aangesloten op de stadsring. Met name over de Thorbeckelaan en Groningerstraat gaat veel verkeer.

Beleidskader: visie mobiliteit 2040

De Visie Mobiliteit 2040 is in februari 2025 vastgesteld.

6. Fysieke leefomgeving

Hoofdfiets- en schoolfietsroutes

Door Noorderpark lopen ook hoofdfietsroutes en schoolfietsroutes. Met meerdere, grote onderwijslocaties in de wijk wordt er dan ook veel gefietst. In de nieuwe Visie Mobiliteit 2040 wordt aangegeven welk fietsnetwerk er in 2040 moet liggen in Assen. Dat betekent voor Noorderpark dat:

- De stadshoofdfietsroute via de Diepenbrocklaan – Molenstraat – Oude Molenstraat de wijk met de binnenstad en de wijk Peelo verbindt.
- De regionale – en stadshoofdfietsroute over de Groningerstraat de wijk met de binnenstad, de wijken Peelo en Marsdijk, industrieterreinen Peelerpark en Messchenveld I en Vries verbindt.

Met het oog op hittestress is het wenselijk het fietsnetwerk waar mogelijk in de schaduw van bomen te leggen.

Voetgangersnetwerk

In Noorderpark zijn op veel plekken geen goede voetpaden. In de Componistenbuurt zijn ze niet logisch vormgegeven. Ook ontbreken er goede looproutes naar de bushaltes aan de Europaweg en de Groningerstraat. Op sommige plekken stopt de stoep ineens, wat het lastig maakt voor mensen met een beperking om de bus te bereiken. Daarnaast zijn de Cityline-haltes vaak niet meer dan een paal in het gras. Vanuit inclusiviteit is dit niet wenselijk. We willen hierbij opmerken dat de routes van de Cityline aan verandering onderhevig zijn en dat de aanleg van een bushalte die voldoet aan alle voorwaarden, kostbaar is.

Een toegankelijker voetgangersnetwerk is vooral wenselijk met het oog op de verdere vergrijzing in de toekomst. Het is belangrijk om stoepen en looproutes te verbeteren en waar mogelijk in de schaduw van bomen aan te leggen. Dit kan integraal worden opgepakt met projecten vanuit riolering of een eventueel warmtenet.

Snelheid

Door de inrichting van Noorderpark rijden auto's te hard, vooral op lange rechte wegen. In de jaren '90 werd de maximumsnelheid in de wijk verlaagd naar 30 km/h, maar de wegen zijn hierop niet aangepast. Het is belangrijk om bij nieuwe projecten, zoals rioleringswerk of een warmtenet, de wegen zo in te richten dat de uitstraling van de weg gelijk is aan de functie ervan. Bewust of onbewust weet men dan hoe hard er mag worden gereden. Daarnaast kan hard(er) rijden worden bemoeilijkt door de aanleg van snelheidsremmende maatregelen. Deze maatregelen zijn echter geen garantie dat iedereen ook afremt.

Parkeren

In delen van de wijk is de parkeerdruk hoog of zelfs zeer hoog. In het zuiden van de wijk kan extra parkeerdruk zijn door het vergunningparkeren in de binnenstad.

Er komt een stadsbrede parkeerstrategie, met een uitwerking naar de drie deelgebieden uit het stadskwartier: binnenstad, stadsboulevard en havenkwartier. De stadsbrede strategie zal ook iets zeggen over parkeren in de wijken.

Bij de aanpassing van de Groningerstraat is het belangrijk om omwonenden, ondernemers en scholen goed te betrekken.

Verkeersveiligheid

Door de verkeersdrukte en de huidige inrichting van de **Groningerstraat** staat de verkeersveiligheid onder druk. Daarom vraagt deze straat de aandacht en zijn maatregelen wenselijk. Er gaat een onderzoek plaatsvinden, dat gericht is op de probleemanalyse, inventarisatie van oplossingsrichtingen, neveneffecten, impactanalyse (op het netwerk) en uitwerking van mogelijke maatregelen. Bij het onderzoek van de Groningerstraat is het belangrijk dat omwonenden, ondernemers en overige stakeholders goed worden betrokken.

Ook de **kruising met de Molenstraat** kan tijdens drukke momenten voor verkeersonveilige situaties zorgen. Het gaat dan om de oversteekbaarheid voor fietsers vanuit de Molenstraat.

Daarnaast zijn er verkeersonveilige situaties op de **Mr. Groen van Prinstererlaan** en rijden auto's te hard op wegen zoals de **Obrechtlaan**, **Vivaldilaan** en **Smetanalaan**. Veel van deze problemen komen door de verouderde inrichting van de openbare ruimte.

6. Fysieke leefomgeving

6.4 Huidige en/of geplande ruimtelijke projecten

De kaart hiernaast zijn huidige en/of geplande ruimtelijke projecten in de wijk zien. Deze projecten komen vaak voort vanuit een specifieke opgave: woningen, wegenbeheer, riool, ecologie, verkeer of BOSS (Bewegen, Ontmoeten, Spelen, Sporten).

Op de kaart is te zien dat deze projecten elkaar vaak raken of bij elkaar in de buurt liggen. Koppelkansen kunnen worden gezocht door integraal naar een gebied te kijken.

Koppelkansen

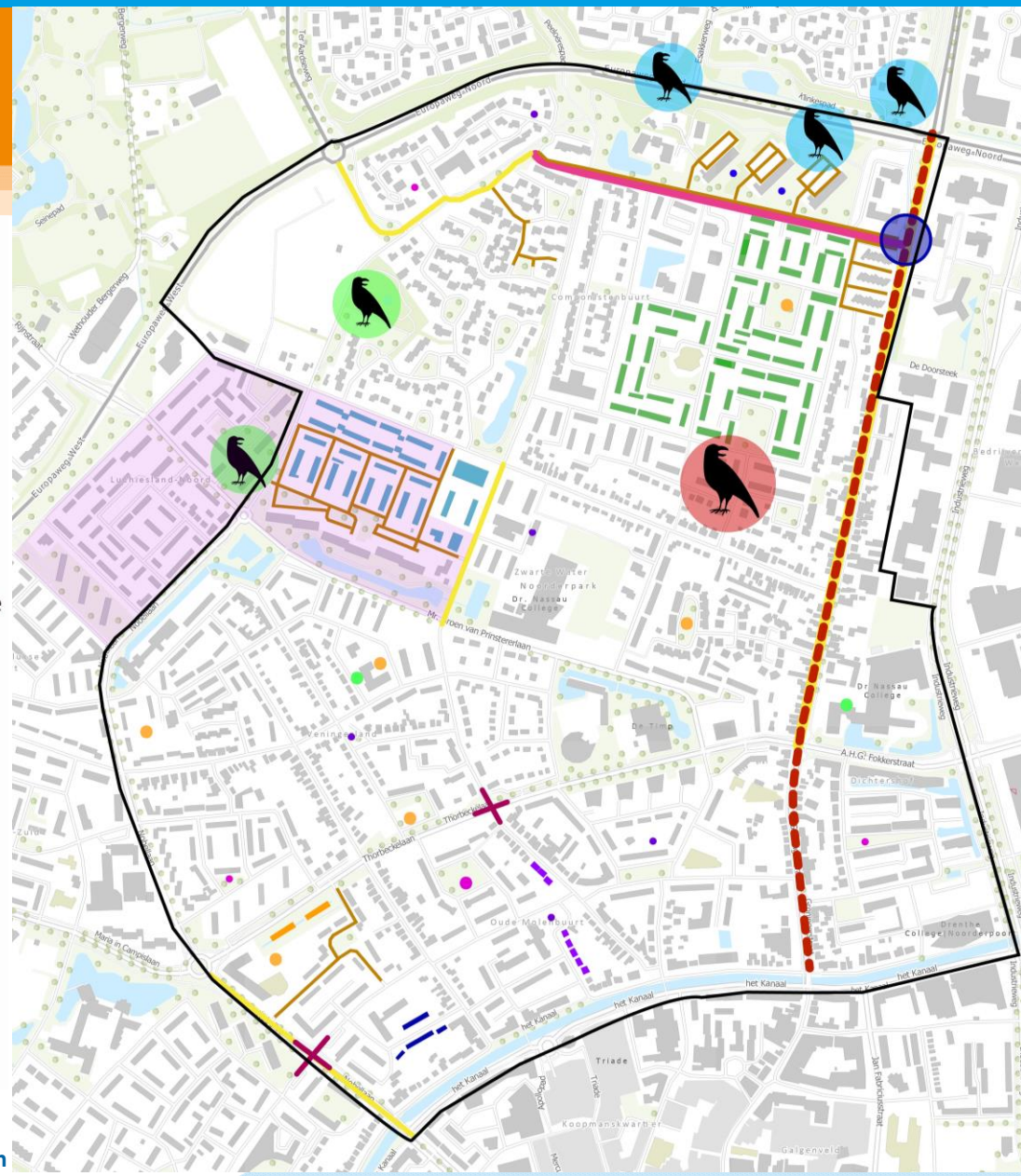
Er liggen veel koppelkansen in een **deel van de buurt Zwarte Water, omgeving Oldengaardestraat**. Hier is renovatie van de woningen én rioolonderhoud gepland. Grenzend aan de buurt is een nieuwe locatie voor de roekennesten.

Ook bij de **Componistenbuurt** is een aantal verschillende projecten gepland of lopend. De woningen van Actium worden hier gerenoveerd. Ook is in deze buurt een buurtplek spelen gepland. Verder is er een integrale opgave voor de Smetanalaan, waaronder rioolonderhoud en een verkeersproject.

Voor de **Groningerstraat** loopt een verkeersonderzoek en is ook wegenonderhoud gepland.

Warmtenet

Naast de op de kaart aangegeven projecten, loopt een onderzoek voor een warmtenet. Daarbij kunnen ook koppelkansen worden gezocht met andere opgaven, knelpunten en kansen.

Kaart: huidige en/of geplande ruimtelijke projecten

6. Fysieke leefomgeving

6.5 Ruimtelijke knelpunten

In de kaart hiernaast worden ruimtelijke knelpunten in de wijk aangegeven. Op een aantal punten komen meerdere knel-punten samen:

In de **Componistenbuurt** is onder andere last van water-overlast. Dit deel van de wijk geeft veel ruimte voor de auto met straten die breder zijn dan voor de functie nodig is. Dat is terug te zien in de snelheidsoverlast. De toegangen voor voet-gangers en fietsers zijn daarentegen heel klein en niet goed vindbaar. Ook ontbreken voetpaden naar de bushaltes die aan de buurt grenzen. Er is weinig variatie in de woningen.

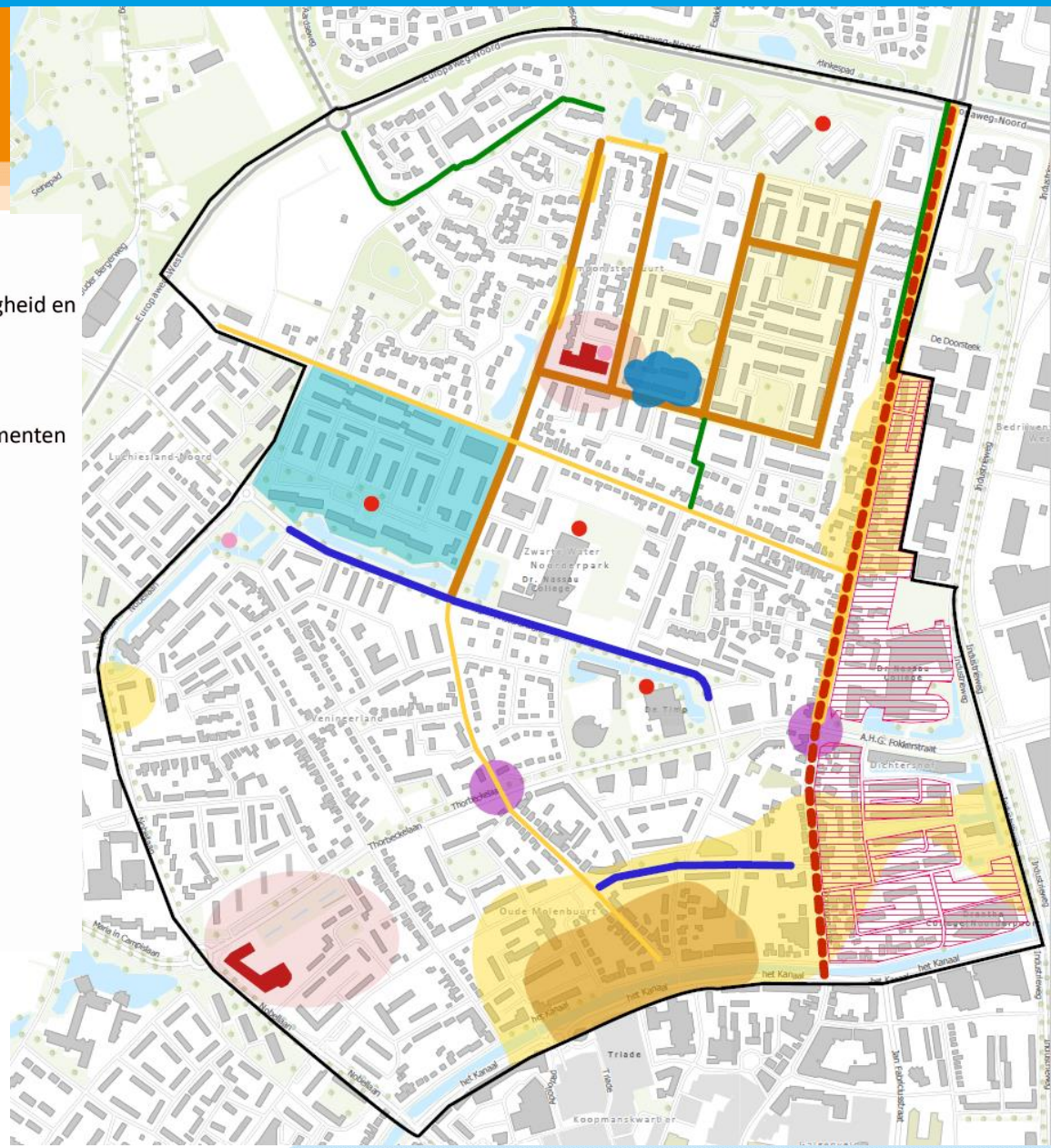
In de **omgeving van de Oldengaardestraat** zijn meldingen van overlast, waaronder vernielingen en afval.

In de **Groningerstraat** is er sprake van een slechte oversteek-baarheid, veiligheid en leefbaarheid. Er is hier te weinig groen en sprake van hittestress.

In en rondom de **Molenstraat en Diepenbrocklaan** ontbreekt op een aantal punten een groenstructuur of is er geen groen in de straat. Dit is te zien aan de hittestress. De Thorbeckelaan is slecht oversteekbaar. De Diepenbrocklaan is erg breed en er grenzen weinig woningen aan, waardoor hier hard wordt gereden. Inwoners van deze buurt geven aan meer groen te willen hebben.

In het zuidelijk deel van de wijk, de **Oude Molenbuurt en in de Dichtershof** is sprake van hittestress en zijn de tuinen relatief erg versteend.

Kaart: ruimtelijke knelpunten

7. Energie, duurzaamheid & klimaat

7.1 Energietransitie

Noorderpark is een wijk waar een grote groep mensen elke maand opziet tegen de energierekening. Daar zijn meerdere oorzaken voor. Een deel van de woningen in Noorderpark is matig geïsoleerd (energielabel C) of is een woning waarvan we niet weten hoe goed deze is geïsoleerd (onbekend energielabel). Dit betekent in de praktijk dat de woonkwaliteit relatief laag kan zijn en de kans op forse energierekeningen hoog is. Inwoners met een laag inkomen hebben daarvan extra last.

Energiearmoede

In Noorderpark leidt dit tot een hoog percentage energiearmoede (9,3%). Daarmee staat Noorderpark op de derde plaats na Lariks en Pittelo. We zien dit terug in het aantal huishoudens dat energietoeslag heeft aangevraagd. Noorderpark staat op de eerste plaats met 809 woningen, gevolgd door Assen Oost met 727 woningen en Lariks met 660 woningen.

In Noorderpark zijn veel maatschappelijke en (semi-)overheidsinstanties actief, waaronder woningcorporaties, zorgpartijen en de buurtwerkers van Mijn Buurt Assen. Zij hebben goede contacten met inwoners wat kansen biedt om mensen te ondersteunen in het verbeteren van hun woning of het tegengaan van energiearmoede. De bestaanszekerheid wordt hierdoor versterkt, omdat de uitgaven aan energie naar beneden gaan.

Aardgasvrij en warmtenet

In de Transitie Visie Warmte (TVW) heeft de gemeente de wijk Noorderpark aangewezen als één van de wijken die geschikt is voor een warmtenet. Een belangrijke randvoorwaarde is de betaalbaarheid voor de inwoners.

Ondersteuning inwoners

Inwoners met een eigen woning zijn zelf verantwoordelijk voor verduurzaming. Via het landelijke Warmtefonds kunnen eigenaren goedkoop – vaak renteloos – lenen voor isolatie, de overstap naar een (hybride) warmtepomp of zonnepanelen.

Toch zien we in de eerste resultaten van het Asser Energieloket dat inwoners behoefte hebben aan ondersteuning door een energieadviseur en –expert; iemand die met hen kan meedenken in het proces, technische oplossingen kan aandragen en kan fungeren als sparringpartner.

De inzet op het verduurzamen van woningen en de ondersteuning van huiseigenaren en huurders vraagt om een integrale aanpak. We willen immers energiearmoede tegengaan en de groepen bereiken die ondersteuning het meeste nodig hebben. We nemen dit mee in de doorontwikkeling van het Asser Energieloket en het Plan van Aanpak bestrijding Energiearmoede.

7.2 Duurzaamheid

Milieu – Gezonde Leefomgeving

Door milieuvervuiling en overlast te voorkomen en de leefomgeving te verbeteren, dragen we bij aan de gezondheid van inwoners en beschermen we de natuur. Veel problemen kunnen we bovendien integraal aanpakken, waardoor niet alleen milieuwinst wordt geboekt, maar ook andere problemen worden aangepakt. Zo leidt een schonere leefomgeving vaak tot minder ziektegevallen, wat op zijn beurt helpt om de zorgkosten te verlagen. Een schonere leefomgeving kunnen we bijvoorbeeld bereiken door snelheidsovertredingen aan te pakken, waardoor automatisch geluidsoverlast en luchtvervuiling wordt aangepakt. Ook stimuleren we actief vervoer zoals fietsen en wandelen, wat bijdraagt aan een betere gezondheid door meer beweging en zorgt voor minder overlast en een schonere leefomgeving.

De resultaten van het onderzoek ter voorbereiding op de Kadernota Gezonde Leefomgeving zijn nu gemeentebreed inzichtelijk. De volgende stap is om de resultaten op postcodeniveau in beeld te brengen, waardoor we ook inzicht krijgen in de wijk Noorderpark.

Ecologie

Noorderpark is qua woningbouw een diverse wijk, met woningen uit 1910 – 1970, maar ook met blokken nieuwbouw en hoogbouw. Rond de hoogbouw is relatief veel groen aanwezig. Ook op hofjes zijn grotere, oudere bomen aanwezig. Met name het noorden van Noorderpark heeft een groen karakter, met onder andere een moestuinencomplex en Aafkes bosje, een klein bos dat al ten minste 70 jaar oud is.

Woningbouwvereniging Actium heeft ook een groot deel van haar vastgoed in deze wijk staan. Veel van dit vastgoed is in het kader van verduurzaming, gerenoveerd of gesloopt om nieuwbouw terug te zetten. Dit heeft gevolgen voor diersoorten die in gebouwen leven (vleermuizen, gierzwaluwen, huismussen).

Om deze dieren in hun schuil- en broedplek tegemoet te komen, zijn de nieuwe en gerenoveerde woningen ‘natuurinclusief’ gemaakt; er zijn neststenen in de muren geplaatst. Of deze neststenen nu ook weer bewoond worden, is nog niet onderzocht. Er zijn al wel huismussen gesignaleerd in sommige neststenen van nieuwbouwwoningen aan de Mr. P.J. Troelstralaan.

De nieuwe Groenvisie voor Assen is recent vastgesteld. Er is echter nog geen uitvoeringsagenda. Voorop staat dat bij het aanpassen van de openbare ruimte de waarde van het groen moet worden behouden. Plannen of ideeën moeten een toevoeging zijn voor het openbaar groen en de biodiversiteit. Een ecoloog van de gemeente Assen toetst de wenselijkheid met betrekking tot het verbeteren en behouden van biodiversiteit.

De groenstructuren van Noorderpark grenzen aan die van Peelo, Pittelo en Lariks. Willen dieren via de groenstructuren zich verplaatsen naar het groen in Pittelo en Peelo, dan moeten ze de ringweg oversteken. Dit gaat niet altijd goed. Er worden jaarlijks dieren doodgereden, waaronder egels, bunzings, eekhoorns en katten. Dit is te voorkomen door faunapassages aan te leggen. Dit zijn echter dure ingrepen wanneer de aanleg niet gekoppeld kan worden aan wegwerkzaamheden. Voor de eekhoorn ligt dit anders; die kan de weg ook via de bomen oversteken. Er is dan een ‘eekhoornbrug’ nodig. Een eekhoornbrug is makkelijker te realiseren dan een faunapassage. In Den Haag en over de A12 zijn zulke bruggen gerealiseerd, die na een aantal jaren geduld worden gebruikt door zowel eekhoorns als boommarters

7.3 Klimaatadaptatie

Wateroverlast

Heftige regenval kan leiden tot wateroverlast, wat een subjectief begrip is. In het Gemeentelijk Riolering- en Waterplan 2019-2024 wordt de thematiek wateroverlast uitgebreid beschreven.

Het maaiveld van Noorderpark loopt vanaf het noorden naar het zuiden af richting de Meester Groen van Prinstererlaan. Er ligt een gemengd rioolstelsel dat soms te weinig capaciteit heeft om het hemelwater snel af te kunnen voeren. Tijdens en na heftige regenval moet het regenwater worden opgevangen in natuurlijke waterpartijen en via het rioolstelsel. Het neerslagoverschot stroomt (stroombanen) vanuit uit de hoger gelegen gebieden via het zuidoosten naar het Kanaal. De vijvers aan de Diepenbrocklaan en Groen van Prinstererlaan treden bij extreme regenval buiten hun oevers. Het vergroten van de bergingscapaciteiten van deze waterpartijen is daarom een aandachtspunt.

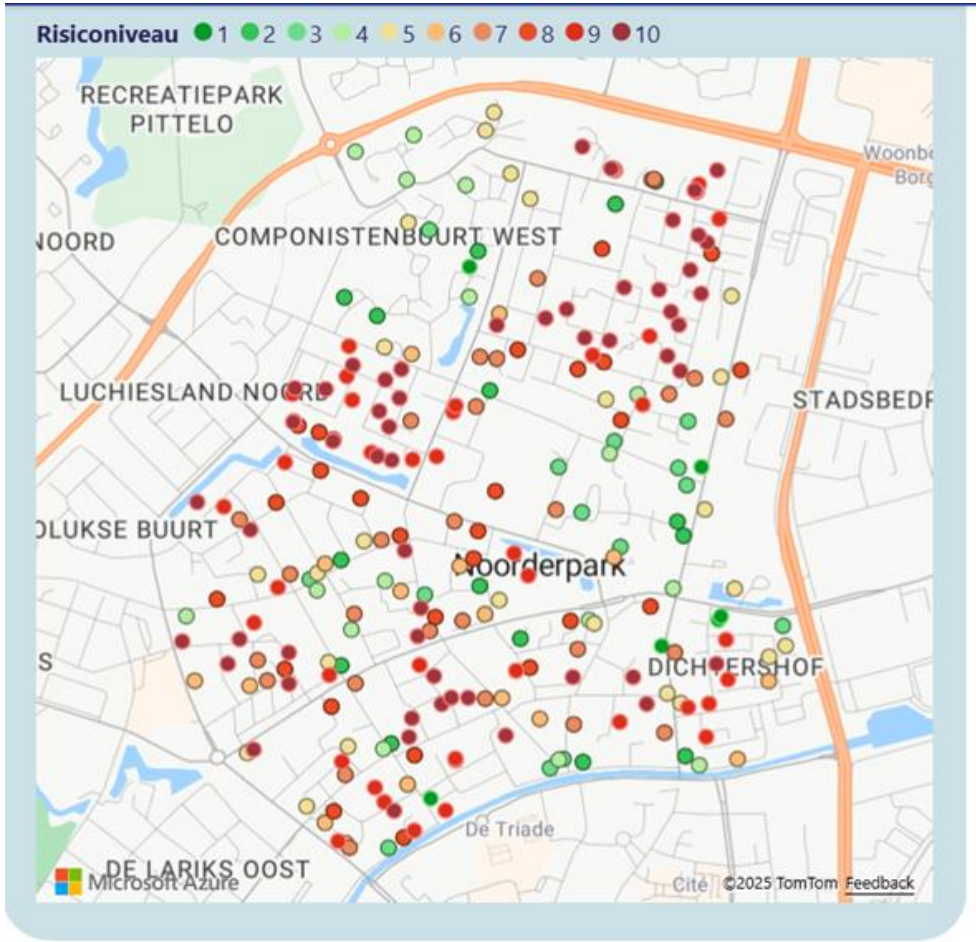
In 2018 is in opdracht van de gemeente een onderzoek gedaan naar het milieutechnisch functioneren van het vuilwatersysteem om water-op-straat-situaties inzichtelijk te maken. Uit deze rapportage bleek voor Noorderpark een maatregelenvoorstel om in de Smetanalaan en Rafellaan het hemelwater af te koppelen en niet langer op het vuilwaterstelsel te lozen. Dit project is lopende en mogelijke regionale effecten zullen worden doorgerekend.

Hittestress

Als we kijken naar de hittestresskaart van Noorderpark in het wijkbeeld, dan is te zien dat de gevoelstemperatuur in bijna de hele wijk op zomerse dagen kan oplopen tot 37-40 graden Celsius. Dit heeft alles te maken met het grote percentage verharding in Noorderpark (60%). De verharding geldt in de hele wijk voor zowel de openbare ruimte als de niet-openbare ruimte (particuliere tuinen).

Om de hittestress te verminderen, valt op beide fronten veel te winnen. In Noorderpark is 27% van de inwoners 65-plus. Vooral zij, maar ook kinderen en de natuur hebben last van hittestress.

Bijlage 1: Risiconiveau schulden Noorderpark

Wijk	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totaal
Assen-Oost	325	180	235	180	345	400	550	695	740	820	4470
Assen-West	90	115	250	125	235	205	165	215	155	255	1810
Buitengebied	90	90	95	60	70	20	25	5	5		460
Centrum	485	305	335	175	380	445	320	430	710	380	3965
Kloosterveen	255	645	390	340	460	565	255	310	250	390	3860
Lariks	105	115	85	25	115	275	275	390	670	990	3045
Marsdijk	520	480	500	400	470	545	450	575	410	515	4865
Noorderpark	**90**	**295**	**245**	**250**	**520**	**220**	**460**	**350**	**850**	**1020**	**4300**
Totaal	1975	2400	2390	1690	2885	3240	2915	3655	4550	5655	31355

Huishouden aantallen zijn afgerond op vijftallen conform CBS richtlijnen.

Bron: De Nederlandse Schuldhulproute